

RUMUNIA

PODSTAWOWE INFORMACJE

Powierzchnia	238 391 km ²
Ludność	21,4 mln
Ustrój	republika
Przynależność do UE	od 1 stycznia 2007 roku
Język urzędowy	rumuński
Waluta	lej
Religia dominująca	prawosławie
Strefa czasowa	UTC +2 – zima, UTC +3 – lato

Rumunia jest republiką parlamentarną, posiadającą prezydenta wybieranego w wyborach bezpośrednich i dwuizbowy parlament. W dniu 1 stycznia 2007 roku została przyjęta do Unii Europejskiej. Jest także członkiem WTO i NATO. Jest 7 co do wielkości krajem wspólnoty. Jej powierzchnia liczy 238 tys. km². Rumunia dzieli się na 41 okręgów i miasto wydzielone Bukareszt. Ludność Rumunii liczy ok. 21,7 mln mieszkańców.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne (% zmiana w skali roku)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	2014**
PKB	3,0	-6,6	-1,1	2,2	0,7	1,6	2,2
Konsumpcja prywatna	9,0	-10,1	-0,3	1,1	1,1	1,9	2,0
Konsumpcja publiczna	7,2	3,1	-4,7	0,2	1,7	1,8	1,9
Nakłady brutto na środki trwałe	15,6	-27,7	-19,1	7,5	5,7	3,7	5,3
Stopa bezrobocia	5,8	6,9	7,3	7,4	7,0	6,9	6,8
Realne jednostkowe koszty pracy	6,6	-1,2	-7,7	-3,1	1,5	0,2	0,4
Inflacja	7,9	5,6	6,1	5,8	3,4	4,3	3,1

Eksport	8,3	-6,4	13,2	10,3	-3,0	2,5	4,0
Import	7,9	-20,5	11,1	10,0	-0,9	4,0	5,0
Deficyt budżetowy w %PKB	-5,7	-9,0	-6,8	-5,6	-2,9	-2,6	-2,4
Dług publiczny w %PKB	13,4	23,6	30,5	34,7	37,8	38,6	38,5

Źródło: *European Economic Forecast, 2014*; * dane wstępne , ** prognoza

Z punktu widzenia regionu, Rumunia jest jego liderem, będąc największym ludnościowo państwem bałkańskim i posiadając drugi w kolejności (po Grecji) wskaźnik wartości PKB. Rumunia zaliczana jest do intensywnie rozwijających się gospodarek byłego bloku socjalistycznego, która dotychczas utrzymywała dobre tempo wzrostu gospodarczego, kontrolując swoją inflację i posiadając bardzo niski poziom bezrobocia. Jednak kraj ten mocno odczuwa skutki światowego kryzysu gospodarczo-finansowego, co przekłada się na jego wyniki ekonomiczne w kolejnych latach. Obecnie Rumunia boryka się również z kryzysem politycznym, w 2012r. nastąpiła trzykrotna zmiana rządu.

Sytuacja gospodarcza

Rok 2013 jest kolejnym rokiem wzrostu PKB w Rumunii, który wyniósł 3,5 %. Jest to najlepszy wynik od 5 lat. Wzrost PKB w latach ubiegłych wynosił odpowiednio: 2,2% w roku 2011 i 0,7% w roku 2012. Osiągnięty w 2013r. wzrost PKB jest najlepszy wśród wszystkich krajów członkowskich UE. Rumuński handel zagraniczny w roku 2013 osiągnął poziom 104,8 mld EUR i był o 5,1% wyższy w porównaniu z 2012 rokiem oraz o 4,6 % większy od dotychczasowego rekordowego wyniku odnotowanego w roku 2011 (100,2 mld EUR). Rumuński eksport w 2013 roku wyniósł 49,6 mld EUR i jest to wzrost o 10 % w porównaniu z rokiem ubiegłym oraz najwyższy wynik w historii. W ciągu roku eksport do krajów UE wzrósł o 8,8 % w porównaniu do 2012 r., oraz do krajów nie będących członkami UE o 12,8%. Najważniejszymi partnerami Rumunii pod względem eksportu w roku 2013 były: Niemcy, Włochy, Francja oraz Turcja. Rumunia odnotowała także wzrost w imporcie o 1,0%, którego łączna wartość wyniosła w 2013r. 55,2 mld EUR. Wartość ta jest o 6% większa od wartości rumuńskiego importu z roku 2012. Ważnym czynnikiem przyczyniającym się do wzrostu gospodarczego Rumunii w 2013r. była przede wszystkim produkcja przemysłowa, która wzrosła o 7,1 % oraz wzrost w sektorze przetwórczym o 8,5 %, a także w górnictwie i sektorze wydobywczym o 1,9 %. W 2013r. produkcja energii elektrycznej w Rumunii spadła o 3,2 % w wyniku zmniejszenia produkcji energii cieplnej o 18,5 %. Wzrost produkcji nastąpił jednak z elektrowniach wodnych o 23,9 %, atomowych o 1,3 % oraz wiatrowych o 77,8 %. Zużycie energii elektrycznej spadło natomiast o 6,0 %. Zamknięcie roku budżetowego 2013 zakończyło się deficytem na poziomie 3,6 mld EUR. Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w 2013 r. wyniosły 2,713 mld EUR. Inflacja w 2013 r. była na poziomie 1,55 %, natomiast stopa bezrobocia wyniosła 7,1 %. Przewidywania rządu dotyczące wzrostu PKB w roku 2014 wynoszą 2,1- 2,2 %. Według szacunków Banku Światowego wzrost gospodarczy Rumunii w 2014r. wyniesie ok. 2,5 %.

Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Rumunia przystąpiła do Unii Europejskiej w dniu 1 stycznia 2007 r. Odtąd nasze relacje handlowe z Rumunią regulują postanowienia dorobku prawnego Unii Europejskiej (zgodnie

z Traktatem dotyczącym przystąpienia Polski i 9 innych krajów do Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. nr 90, poz. 864)), w tym również Traktat Akcesyjny o przystąpieniu Rumunii i Bułgarii do UE z dnia 25 kwietnia 2005 roku (Dz. U 2006 nr 79 poz.548), oraz:

- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Rumunii w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, sporządzona w Warszawie 23 czerwca 1994 r. (Dz.U. 1995 nr 77 poz. 386),
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Rumunii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku, sporządzona w Warszawie dnia 23 czerwca 1994 r. (Dz.U. 1995 nr 109 poz. 530) 22 maja 1991 roku,
- Deklaracja o współpracy Ministerstwa Gospodarki RP i Ministerstwa Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Handlu i Otoczenia Biznesu Rumunii z dnia 15 lipca 2009 r.,
- Wspólna Deklaracja dotycząca polsko-rumuńskiego partnerstwa strategicznego podpisana przez Prezydentów Polski i Rumunii w dniu 7 października 2009r. oraz tzw. Action Plan z dnia 26 października 2010r.– Program Wykonawczy do ww. Deklaracji Prezydentów.

Rumunia przystąpiła do Konwencji Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów z 11 kwietnia 1980 r., której sygnatariuszem jest Polska (Dz.U. 1997 nr 45, poz. 286).

Wymiana handlowa z Polską w latach 2009-2014 (w mln EUR)

Mln EUR	2009	2010	2011	2012	2013*	Dynamika	4 mies. 2014*	Dynamika
						<u>2013</u> <u>2012</u>		<u>2014</u> <u>2013</u>
Obroty	1 895,9	2 591,3	3 142,8	3 163,0	3 406,7	108	1 152,3	108
Eksport	1 314,0	1 649,0	2 103,4	2 169,7	2 287,1	105	771,9	107
Import	581,9	942,31	1 039,4	993,4	1 119,6	112	380,5	109
Saldo	732,1	706,70	1 064,1	1 176,3	1 167,5	-	391,4	-

Źródło: GUS, * dane wstępne

Według polskich danych statystycznych polsko-rumuńska wymiana handlowa w 2013r. wyniosła 3 406,7 mln EUR, co stanowiło wzrost o ponad 7% w porównaniu z ubiegłym rokiem. W okresie tym polski eksport na rynek rumuński wyniósł 2 287,1 mln EUR (wzrost o 5%), a polski import osiągnął wartość 1 119,6 mln EUR (wzrost o 12%). W 2013r. w wymianie handlowej z Rumunią Polska zanotowała dodatnie saldo w wysokości 1 167,5 mln EUR.

W polskim eksporcie do Rumunii dominowały urządzenia mechaniczne, wyroby z metali nieszlachetnych, tworzywa sztuczne, produkty przemysłu chemicznego, produkty mineralne, gotowe art. spożywcze, pojazdy, materiały i wyroby włókiennicze oraz produkty pochodzenia zwierzęcego.

Z kolei w imporcie polskim dominowały urządzenia mechaniczne, wyroby z metali nieszlachetnych, pojazdy, tworzywa sztuczne, materiały i wyroby włókiennicze oraz drewno i wyroby z drewna.

W obrotach towarowych Polski z Rumunią największy udział w 2013 r. w eksporcie miały następujące grupy towarowe:

1. Maszyny, urządzenia i sprzęt elektryczny – 391,85 mln EUR
2. Metale nieszlachetne i wyroby – 272,03 mln EUR
3. Tworzywa sztuczne – 241,30 mln EUR
4. Produkty przemysłu chemicznego i pokrewnych – 214,48 mln EUR

W obrotach towarowych Polski z Rumunią największy udział w imporcie miały następujące grupy towarowe:

1. Maszyny i urządzenia; sprzęt elektryczny – 297,12 mln EUR
2. Metale nieszlachetne i wyroby – 166,09 mln EUR
3. Pojazdy, samoloty, statki – 158,83 mln EUR
4. Tworzywa sztuczne i wyroby; kauczuk i wyroby z kauczuku – 112,49 mln EUR

Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Szacuje się, że łączna wartość kapitału zainwestowanego przez firmy rumuńskie w Polsce wynosi ok. 23 mln EUR. W 2009 r. ruszyły odwierty firmy Aurelian Oil & Gas PLC (w kooperacji z Kulczyk Holding) w dziedzinie łupków gazonośnych w zachodniej części Polski. Jednocześnie Global Food Sp. z o.o. (polska firma, będąca częścią rumuńsko-szwedzkiej grupy - European Drinks) działa obok grupy firm GECAD w dziedzinie IT.

Zdecydowanie bardziej aktywną stroną w obszarze polsko-rumuńskich inwestycji są firmy polskie. Ocenia się, że wartość polskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Rumunii na koniec 2013 roku osiągnęła wartość ponad 500 mln EUR. Największym polskim inwestorem w Rumunii jest firma Tymbark Maspex. Dotychczasowe inwestycje Grupy Maspex w Rumunii osiągnęły wartość około 80 mln EUR. Firma ma pozycję lidera na rynku rumuńskim w segmencie soków owocowych, nektarów i napojów. Jest także wiodącym producentem produktów instant w Rumunii (kawa cappuccino, kakao, zabielać w proszku do kawy, herbaty rozpuszczalne), a także makaronów. Drugim pod względem wartości jest Ciech (fabryka sody), który przejął rumuńską spółkę Uzinele Sodice Govora S.A. Inni duzi polscy inwestorzy

w Rumunii to: PROFI (sieć supermarketów spożywczych), CanPack (producent opakowań metalowych dla przemysłu spożywczego – fabryka puszek napojowych w Bukareszcie), Asseco (firma z branży IT – właściciel spółki Asseco Romania), Porta (producent drzwi drewnianych – zakład produkcyjny w mieście Arad), Barlinek (producent wyrobów z drewna), Forte (100% udziałów w firmie S.C. FORTE MOBILA SRL). Poza wymienionymi wyżej firmami, na rumuńskim rynku obecne są również: Cersanit (producent glazury i urządzeń sanitarnych), VOX (producent okien i drzwi), Selena Romania SRL (producent i dostawca produktów chemii budowlanej), KLER Romania (producent mebli), Grupa Atlas (produkcja tynków i farb elewacyjnych).

Dostęp do rynku

Rumunia jest krajem otwartym dla polskich eksporterów i inwestorów. Od 1 stycznia 2007 roku tj. wejścia Rumunii do UE, Polska i Rumunia otworzyły wzajemnie swoje rynki dla czterech swobód UE (przepływu towarów, usług, osób i kapitału). Polscy przedsiębiorcy nie sygnalizują istotnych barier w dostępie do rynku rumuńskiego, poza drobnymi incydentami na przejściach granicznych. Ponadto występują ogólnie odczuwane przez firmy zagraniczne problemy z niestabilnością i niejasnością przepisów prawnych, biurokracją i korupcją. Są to problemy znane od dawna, z którymi władze rumuńskie walczą coraz skuteczniej.

Opracowano na podstawie danych z Departamentu Promocji i Współpracy Dwustronnej Ministerstwa Gospodarki, 2014 r.

IZBY

Chamber of Commerce and Industry of Romania <http://www.ccir.ro>

WAŻNE KONTAKTY

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Bukareszcie

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Str. Atena 10, Bukareszt, sektor 1, 011-832

telefon: +40 (21) 310 04 70

fax: +40 (21) 310 04 90

e-mail: bucharest@trade.gov.pl

<http://bukareszt.trade.gov.pl>

Ambasada Rumunii w Polsce

ul. Chopina 10

00-559 Warszawa

telefon: (004822) 621.59.83

fax: (004822) 628.52.64

e-mail: varsovia@mae.ro

<http://varsovia.mae.ro/>

CIEKAWOSTKI

- **Oficjalna prasa ekonomiczna:**
 - **Ziarul Financiar** www.zf.ro
 - **Economistul** www.economistul.ro
 - **Nine O'Clock (w języku angielskim)** www.nineoclock.ro
 - **Financiarul** www.financiarul.ro
 - **Mediafax** www.mediafax.ro
 - **Agerpres** www.agerpres.ro
 - **ACT Media (także w języku angielskim)** www.actmedia.eu
- **Przewodnik po rumuńskim rynku** <https://bukareszt.trade.gov.pl/pl/przewodnik>
- **Analizy rynkowe** https://bukareszt.trade.gov.pl/pl/analizy_rynkowe

